

UDSKRIFT
AF
ØSTRE LANDSRETS DOMBOG

D O M

Afsagt den 10. september 2020 af Østre Landsrets 18. afdeling
(landsdommerne Peter Mortensen, Ulla Staal og Mikael Skjødt (kst.) med domsmænd).

18. afd. nr. S -20:

Anklagemyndigheden

mod

erstatningssøgende

E

Født februar 2000

(advokat Anders Boelskifte, besk.)

Københavns Byrets dom af 13. december 2019 (SS /2019) er anket af E

med påstand som for byretten om, at der ydes ham erstatning i anledning af strafferetlig forfølgning med i alt 196.435,35 kr., jf. retsplejelovens § 1018 a, stk. 1.

Anklagemyndigheden har påstået stadfæstelse.

Forklaringer

E har i landsretten supplerende forklaret bl.a., at han i grundlovsforhøret alene ville svare på spørgsmål fra forsvareren, fordi hverken han eller forsvareren da var klar over, hvad sagen nærmere drejede sig om, udover at den omhandlede besiddelse af flere våben. Det er imidlertid rigtigt, at han heller ikke efterfølgende ville lade sig afhøre af politiet om sigtelsen.

Landsrettens begrundelse og resultat

Af de grunde, der er anført af byrettens flertal, og da det for landsretten fremkomne ikke kan føre til andet resultat, stadfæster landsretten dommen.

T h i k e n d e s f o r r e t :

Byrettens dom i sagen mod E stadfæstes.

Erstatningssøgende skal betale sagens omkostninger for landsretten.

(Sign.)

— — —

Udskriftens rigtighed bekræftes. Østre Landsret, den 15-09-2020

**Marianne Kjær
Kontorfuldmægtig**

Udskrift af dombogen

D O M

afsagt den 13. december 2019 i sag

SS /2019
Erstatningssøgende
E
Født februar 2000
mod
Anklagemyndigheden

Sagens baggrund og parternes påstande

Denne sag er behandlet med domsmænd.

Statsadvokaten i København har ved tilkendegivelse af 31. oktober 2019 i medfør af retsplejelovens § 1018 f indbragt en sag for retten, hvor E har fremsat krav om erstatning på 196.435,35 kr. i anledning af, at erstatningssøgende i tiden fra den 27. september 2017 til den 16. april 2018 var anholdt og varetægtsfængslet for overtrædelse af straffelovens § 192a, stk. 1, nr. 1, jf. § 81a, stk. 1.

Politidirektøren i København har den 17. april 2018 i medfør af retsplejelovens § 721, stk. 1, nr. 2, besluttet at undlade påtale.

Erstatningssøgende fremsatte ved brev af 28. maj 2018 krav om erstatning på 175.400 kr. og tabt arbejdsfortjeneste, jf. retsplejelovens § 1018 a, stk. 1, med 21.035,35 kr., i alt 196.435,35 kr.

Anklagemyndigheden, der ikke bestrider kravets størrelse, har nedlagt påstand om frifindelse, jf. retsplejelovens § 1018 a, stk. 3.

Oplysningerne i sagen

Om sagsforløbet og begrundelsen for afgørelsen hedder det i Statsadvokatens afgørelse af 26. juli 2018 blandt andet:

"...Det fremgår af sagen, at Københavns Politi den 26. september 2017 ca. kl. 02.00, indfandt sig i kælderen tilhørende Adresse1, på baggrund af modtagne kildeoplysninger om opbevaring af narkotika og våben.

Politiets narko- og sprængstofhund markerede ved et kælderrum, som politiet efterfølgende foretog en ransagning af. Ved ransagningen af det pågældende kælderrum fandt politiet i alt 12 skydevåben med tilhørende ammunition gemt i poser og tasker.

Henset til sagens grove karakter og omfang blev det besluttet, at der på øjemedet skulle opsættes skjult overvågning. Ved gennemgang af overvågningsmaterialet, blev det konstateret, at to personer (omtalt som A og B) ankom til rummet den 26. september 2017 kl. 20.50. Personerne var maskerede, men det var muligt at beskrive hudfarve og tøj i detaljer. I videomaterialet kan man se, at A søger efter noget, og finder en revolver i rummet, tager den ud af posen og placerer den i sin buksekant. B står med fronten mod A imens han søger og de forlader kælderrummet sammen.

Den 27. september 2017 ca. kl. 14.20, blev Deres klient observeret ude foran Københavns Byret, hvor hans tøj var identisk med det tøj, som personen B havde på i videomaterialet. Hudfarve, kropsbygning, statur og frisure var ligeledes, efter politiets opfattelse, identisk med B. Deres klient var foran byretten, og befandt sig efter politiets opfattelse sammen med 40-50 LTF-medlemmer.

Deres klient blev derfor anholdt samme dag kl. 14.25 og sigtet for overtrædelse af straffelovens § 192 a, stk. 1, nr. 1.

Deres klient blev fremstillet i grundlovsforhør den 28. september 2018 ved Københavns Byret, hvor han blev sigtet for overtrædelse af straffelovens § 192 a, stk. 1, nr. 1, jf. § 81a. Han nægtede sig skyldig, og ønskede i øvrigt ikke at svare på anklagerens spørgsmål. Han forklarede på advokat Gitte Juul Jensens spørgsmål, at han ikke var medlem af LTF, og at han befandt sig foran byretten, fordi han havde en ven der skulle i retten, som han gerne ville støtte.

I Københavns Byrets fængslingskendelse fremgår det, at Deres klient var tilstede foran Københavns Byret, da sagen mod LTF leder ^{X1} blev påbegyndt den 27. september 2017. Retten fandt, at der var begrundet mistanke om at våbenlageret havde forbindelse til den verserende bandekonflikt mellem LTF og Brothas. Retten fandt, navnlig på baggrund af videoovervågningen sammenholdt med det tøj, som Deres klient havde på ved anholdelsen, at der var begrundet mistanke om, at han havde gjort sig skyldig i de rejste sigtelser.

Deres klient blev på den baggrund varetægtsfængslet.

Den 13. december 2017 oplyste De, at Deres klient ikke ønskede, at lade sig afhøre af politiet.

Den 9. januar 2018 oplyste De, at Deres klient ikke ønskede, at lade sig afhøre af politiet. E var frihedsberøvet fra den 27. september 2017 kl. 14.25 til den 16. april 2018, kl. 10.45.

Frihedsberøvelsen varede således 201 påbegyndte døgn. (...)

Begrundelse for nægtelse af erstatningskravet

Begrundelsen for min afgørelse er, at Deres klient efter min opfattelse har udvist egen skyld og selv har givet anledning til det straffeprocessuelle indgreb i sagen i en sådan grad, at erstatning i det hele må nægtes.

Det fremgår af sagen, at der er blevet sat overvågning op i det kælderrum, hvor der blev fundet et våbenlager. Den 26. september 2017 kom der to personer tilstede. Personen som i politiets rapporter er benævnt som B, er efter politiet opfattelse Deres klient. Det fremgår af politiets rapporter, at Deres klient den 27. september 2017 befandt sig foran Københavns Byret, hvor der var en større gruppe LTF-medlemmer, og at han var iført tøj, som var identisk med det tøj, som personen B havde været iført dagen før i kælderrummet. Det var ligeledes politiets vurdering, at Deres klient i højde og drøjde var identisk med personen B. Disse oplysninger blev fremlagt i forbindelse med, at Deres klient blev fremstillet i grundlovsforhør, hvor Deres klient nægtede at udtale sig.

Københavns Byret fandt i deres fængslingskendelse, at navnlig på baggrund af videoovervågningen sammenholdt med det tøj, som Deres klient havde på ved anholdelsen, at der var begrundet mistanke om, at han havde gjort sig skyldig i de rejste sigtelser. Deres klient har på intet tidspunkt udtalt sig under sagen.

Det kan i almindelighed ikke tillægges betydning for vurderingen af, om erstatning skal nedsættes eller nægtes efter bestemmelsen i retsplejelovens § 1018 a, stk. 3, at en person benytter sig af sin ret til at nægte at udtale sig. Dette udgangspunkt fraviges dog i praksis, hvis den pågældende har haft en særlig anledning til at rense sig for en konkret mistanke.

Jeg finder, at de ovenstående oplysninger gav Deres klient en særlig anledning til at rense sig selv for mistanke, jf. U. 1995.426 H og U.2017.1345Ø. Deres klient afgav ikke forklaring til politiet eller i retten, og jeg finder efter et konkret skøn, at han selv er skyld i frihedsberøvelsen.

Jeg lægger herved vægt på, at Deres klient alene var varetægtsfængslet under den indledende del af efterforskningen, og at varetægtsfængslingen bestemt er indenfor det påregnelige henset til sagens alvorlige karakter, efterforskningens omfang og at der på daværende tidspunkt verserende en bandekonflikt i København, som Deres klient var sigtet for at være en del af.

Da jeg ikke finder, at Deres klient er berettiget til erstatning for frihedsberø-

velse, finder jeg heller ikke, at han er berettiget til tabt arbejdsfortjeneste..."

Erstatningssøgende påklagede afgørelsen til Rigsadvokaten, der ved skrivelse af 12. oktober 2018 med henvisning til Statsadvokatens begrundelse besluttede ikke at ændre afgørelsen.

Det fremgår af retsbogen for grundlovsforhøret den 28. september 2017, at erstatningssøgende afgav følgende forklaring:

"På spørgsmål fra forsvareren Gitte Juul Jensen forklarede anholdte, at han godt ved, hvem X2 er, men han omgås ikke med ham og ved ikke, hvor han bor og har heller ikke hans telefonnummer. Anholdte er ikke medlem af "LTF". Han var på Nytorv ved byretten i går eftermiddags, fordi hans ven X3 skulle i retten kl. 14.30, og han ville støtte ham."

Ved udlæsning af erstatningssøgendes telefon sås en sms sendt den 27. september 2017 kl. 13.39 fra et telefonnummer, der ses at være registreret til X4. Sms'en har følgende tekst:

" X3 har rat sag kl. 14.30 kom og støt ham".

Det fremgår af erstatningssøgendes Facebook profil, at brugeren synes godt om videoen "Familia Bgp Ltf Copenhagen og siden "Familia Bgp Ltf Copenhagen".

Der er dokumenteret uddrag af erklæring fra Børne- og Ungdomspsykiatrisk Center Bispebjerg af 14. december 2011 vedrørende undersøgelse af erstatningssøgende. Om hans baggrund hedder det blandt andet:

" E, der er 11 år, er henvist af Børnefamiliecenter, Nørrebro. E er født og opvokset i Danmark. Forældrene havde i forbindelse med deres skilsmisse voldsomme konflikter. Faren døde på ferie i Tyrkiet i 2007. Moren lider af social angst og formentlig ADHD. En ældre ikke hjemmeboende søster har diagnosen ADD. Mormoren, der boede hos E og hans mor, er død i indværende år. I dagbehandlingstilbuddet ses både emotionelle og adfærdsmæssige vanskeligheder. E fremstår ukoncentreret og impulsstyret. Han reagerer på andres uro med egen uro. Desuden har E svært ved at aflæse andre.
..."

Resultatet af undersøgelsen sammenfattes således:

"Ud fra de aktuelle undersøgelser ses en nu 11 år gammel dreng, henvist af socialforvaltningen til undersøgelse for ADHD. Først og fremmest finder vi vanskeligheder forenelige med diagnosen F70.1 mental retardering af lettere grad med påvirkning af adfærd samt F80.8 Andre udviklingsforstyrrelser af

tale og sprog. Desuden ses opmærksomhedsvanskeligheder, hyperaktivitet og impulsivitet foreneligt med diagnosen F90.0. Forstyrrende aktivitet og opmærksomhed. Endelig stilles diagnosen Z61.0 Tab af følelsesmæssig kontakt (tabet af far) og F81.8 Familieanamnese med psykisk lidelse eller adfærdsforstyrrelse (mors ADHD og angst samt søsters ADD)."

Erstatningssøgende var siden 11. oktober 2017 anbragt i varetægtssurrogat på

I udtalelse herfra af 2. februar 2018 hedder det blandt andet:

"...I henhold til § 13 i bekendtgørelse om voksenansvar for anbragte børn og unge, jf. § 57 d, stk. 2, i lov om social service er det lovpligtigt, at alle børn og unge på sikrede og særligt sikrede institutioner, der ikke allerede har fået foretaget en psykiatrisk udredning eller psykologisk undersøgelse, skal tilbydes en screening. Screeningen udføres med henblik på at beskrive og præcisere den unges eventuelle vanskeligheder i forbindelse med særlige støttebehov, såvel som at belyse behovet for videre psykologisk testning og undersøgelse og/eller en ungdomspsykiatrisk udredning og diagnosticering. (...)

Konklusion

E har i forbindelse med screeningen fremstået imødekommende og har gennemført screeningen med velvilje.

Screeningen viser, at E placerer sig i bunden af normalområdet, hvad angår kognitiv funktion - dog en smule lavere på området for hukommelse. Dette dog ikke i en sådan grad, at der er grund til bekymring for E's kognitive funktionsniveau.

Vurderingerne fra ADHD-RS viser ikke tegn på en opmærksomhedsforstyrrelse, hvilket ikke understøttes af E's selvrapportering i M.I.N.I. Kid interviewet. Vurderingerne fra M.I.N.I. Kid interviewet viser symptomer på en *obsessivkompulsiv tilstand, opmærksomhedsforstyrrelsen ADHD - hyperaktiv/impulsiv type, samt en adfærdsforstyrrelse.*

På baggrund af konklusionen på den tidligere psykiatriske udredning fra år 2011, ovenstående, samt medarbejdernes generelle observationer anbefales det, at E henvises til nærmere psykiatrisk udredning med henblik på at kortlægge udviklingen af disse vanskeligheder samt sikre den rette indsats fremadrettet.

Rapportens resultater er gennemgået med E selv og med mor ved telefonisk samtale d. 12. februar 2018.

.."

Forklaringer

Erstatningssøgende har til retsbogen afgivet følgende forklaring:

"... forklarede behørigt formanet, at han hele sit liv har boet sammen med sin mor. De flyttede til den nuværende adresse i Adresse2 i 2008. Han har haft lidt psykiske udfordringer, siden han var ung.

Advokat Boelsskifte dokumenterede fra erklæring fra Børne- og Ungdomspsykiatrisk Center Bispebjerg af 14. december 2011, herunder sammenfatningen.

Erstatningssøgende forklarede, at han kan nikke genkende til det, der står. Hans mor kom ikke for at støtte ham hos politiet, fordi hun lider af angst. Hun kom heller ikke senere under sagen. Under afhøringen hos politiet, var der ingen, der oplyste ham om prøveordningen, hvorefter han kunne ringe til en advokat og få en gratis rådgivning om, hvorvidt han skulle udtale sig til politiet. Han så sin forsvarer den dag, han blev fremstillet i grundlovsforhøret, og han svarede i retten på de spørgsmål, som hun stillede. Han var ved byretten den 27. september 2017, fordi han skulle følge X3's retssag.

Efter grundlovsforhøret blev han kørt til Vestre, hvor han kom i en isolationscelle. Det var lidt mærkeligt at være i isolation. Han var alene på gårdturene. Han havde kun kontakt med nogen, når han skulle på toilettet. Han blev tilbudt at være med i Ungegruppen, men det kunne alligevel ikke lade sig gøre, fordi han var i isolation. Derfor var han sammen med en vagt noget af tiden. Efter nogle dage blev han flyttet til .

Advokat Boelsskifte dokumenterede uddrag af erklæringen 2. februar 2018 fra .

Erstatningssøgende forklarede, at han husker, at han gennemgik undersøgelsen. Han genkender dele af det, der er skrevet om ham. Han fik besøg af sin søster og af kontaktpersonen fra kommunen. Sidstnævnte kom kun i en kortere periode på grund af besøgs- og brevkontrollen. Hans søsters besøg var på en halv til en hel time. Det var overvågede besøg, og de måtte ikke tale om sagen. Han følte, at nogen hele tiden holdt øje med ham. Efter løsladelsen havde han svært ved at sove. Nogle gange hører han også "nøglelyde", og han bryder sig ikke om at være i et rum, hvor døren er låst.

Forespurgt hvorfor han ikke ville udtale sig under sagen forklarede erstatningssøgende, at han ikke kunne udtale sig om noget, han ikke kendte til, og som han ikke havde gjort."

Rettens begrundelse og afgørelse

To voterende udtaler:

Idet vi lægger vægt på sagens alvorlige karakter sammenholdt med ligheden

mellem person B på de dokumenterede fotos fra videooptagelserne fra kælderen og erstatningssøgende på de dokumenterede fotos, da han dagen efter våbenfundet blev antruffet ved Københavns Byret, sammenholdt med, at erstatningssøgende på sin telefon har liked videooptagelse vedrørende LTF og siden Familia Bgp Ltf Copenhagen, finder vi, at erstatningssøgende har haft en særlig anledning til at forsøge at rense sig for den mistanke, som var rejst mod ham i anledning af våben- og ammunitionsfundet i kælderlokalet. Erstatningssøgende ønskede imidlertid ikke at udtale sig til politiet og ønskede under grundlovsforhøret kun at svare på enkelte spørgsmål fra forsvareren. Han ønskede endvidere ikke at udtale sig senere under efterforskningen. Under disse omstændigheder finder vi, at erstatningssøgende selv har givet anledning til varetægtsfængslingen, herunder dens udstrækning, idet han ved sin handlemåde har bidraget til at bestyrke den mistanke, der var rejst mod ham, jf. herved retsplejelovens § 1018 a, stk. 3. Vi stemmer herefter for at tage anklagemyndighedens frifindelsespåstand til følge.

En voterende finder det ikke godtgjort, at der har foreligget sådanne omstændigheder, at erstatningssøgende, der var 17 år gammel, har haft en særlig anledning til at forsøge at rense sig for den mistanke, der var rejst mod ham i anledning af våben- og ammunitionsfundet i kælderen. Denne voterende stemmer herefter for at tilkende erstatningssøgende erstatning som påstået.

Der afsiges dom efter stemmeflertallet, således at anklagemyndighedens frifindelsespåstand tages til følge.

Thi kendes for ret:

Anklagemyndigheden frifindes for det af erstatningssøgende, E ,
rejste krav.

Erstatningssøgende skal betale sagens omkostninger, herunder 6.505,00 kr. + moms i salær til den beskikkede advokat, advokat Anders Boelskifte. Et yderligere salær til denne på 1.755,00 kr. + moms udredes af statskassen.

Rønning-Jølver
dommer

Udskriftens rigtighed bekræftes.
Københavns Byret, den 19. december 2019

Anja Christensen
kontorfuldmægtig